Experienţe legate de discriminare, marginalizare socială şi violenţă în rândul tinerilor musulmani şi de alte religii

Articolul 21 de la titlul „Egalitatea” din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene interzice discriminarea bazată pe mai multe criterii, inclusiv din cauza rasei sau a originii etnice şi a religiei.

Context politic

Marginalizarea socială are consecinţe negative drastice pentru orice societate. Marginalizarea copiilor are efecte şi mai grave – atât pentru prezent, cât şi pentru viitor. Stereotipurile negative despre oameni, la care se adaugă prejudecăţile legate de anumite religii şi adepţii acestora, pot avea un impact negativ asupra coeziunii comunităţii şi a integrării sociale. Este esenţial ca aceste stereotipuri să fie confruntate cu dovezi bazate pe atitudinile şi experienţele reale ale acestor grupuri.

Discriminarea riscă să declanşeze un comportament violent

Aproximativ unul din patru tineri – în fiecare dintre cele trei state membre ale UE incluse în sondaj (Franţa, Spania şi Regatul Unit) – a raportat faptul că a fost (la un moment dat) supus unui tratament injust sau discriminatoriu. În Franţa şi în Spania numărul tinerilor musulmani care au declarat astfel de fapte a fost mai mare decât al tinerilor de alte religii. În schimb, în Regatul Unit, nu a existat nicio diferenţă între tinerii musulmani şi cei de alte religii. Tinerii care s-au simţit discriminaţi au fost mai puţin înclinaţi să răspundă că se consideră „foarte mulţumiţi” decât alţii care nu au fost supuşi discriminării.

Figura 1: [1]. Experienţa privind tratamentul injust (%)

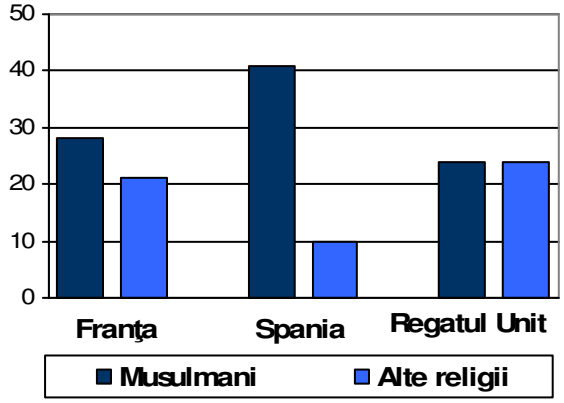

Mulţi tineri sunt victime ale violenţei, variind de la intimidare şi alte forme de violenţă emoţională la forme fizice de agresiune. De asemenea, s-a constatat că există o puternică legătură între calitatea de victimă şi cea de delincvent.

În toate cele trei state membre ale UE incluse în sondaj, tinerii care se simţeau marginalizaţi social şi cei care au fost victime ale violenţei din cauza culturii sau religiei lor, a culorii pielii sau a limbii, erau mai înclinaţi să folosească violenţă emoţională (precum tachinare sau intimidare) împotriva altora decât tinerii care nu se simţeau marginalizaţi social sau cei care nu fuseseră victime din motivele menţionate mai sus.

În situaţiile în care tinerii s-au confruntat cu discriminare, aceştia au avut o tendinţă mai accentuată de a exprima sentimente de izolare socială şi înstrăinare de egalii lor. La rândul lor, membrii grupurilor de tineri delincvenţi care au fost discriminaţi prezintă un risc mai mare de a sprijini violenţa şi de a adopta un comportament violent.

Cu toate acestea, în rândul tuturor tinerilor incluşi în sondaj, sprijinirea violenţei nu corespunde neapărat cu adoptarea efectivă a unui comportament violent.

Principalii factori care pot fi asociaţi cu un comportament violent sunt: apartenenţa la sexul masculin, apartenenţa la un grup/o bandă de tineri delincvenţi, statutul de victimă a discriminării şi a marginalizării sociale. Atunci când sunt luate în considerare aceste elemente, religia/afilierea religioasă nu joacă niciun rol în explicarea comportamentului violent.

Indiferent de religie, cei mai mulţi tineri nu sprijină violenţa

Tinerii tind să nu fie susţinători ai violenţei practicate fără un „motiv justificat”; cu toate acestea, ei consideră violenţa justificabilă în anumite situaţii, cum ar fi pentru autoapărare sau protecţia celorlalţi. Susţinerea războiului la nivel global şi/sau a terorismului este foarte scăzută.

Tinerii – indiferent de afilierea religioasă – sunt preocupaţi de situaţia lumii şi de problemele sociale majore. Există o neîncredere generală în figurile care reprezintă autoritatea, în special în politicieni.

Figura 2: Gradul de încredere în persoane şi instituţii (%)

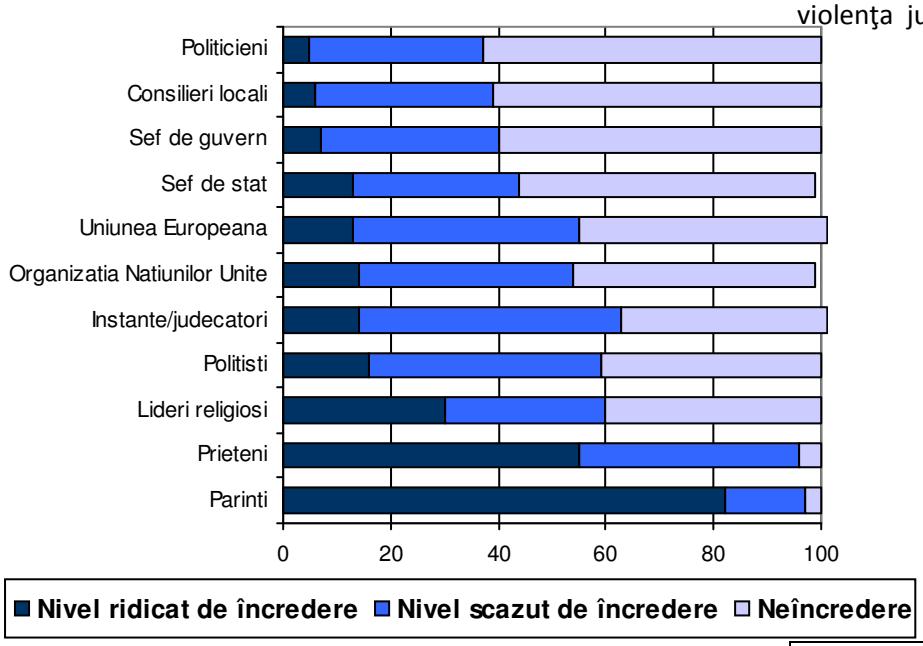

Reacţii similare ale tinerilor musulmani şi ale celor de alte religii

Nu există indicii că tinerii musulmani ar fi mai mult sau mai puţin înclinaţi să recurgă la acte efective de violenţă decât cei de alte religii.

Discriminarea şi marginalizarea nu se limitează la tinerii musulmani, iar afilierea religioasă este mai puţin importantă în determinarea implicării efective a tinerilor în acte de violenţă decât celelalte caracteristici de grup şi experienţele şi atitudinile lor mai generale.

Studiul nu furnizează dovezi care să sugereze că religia respondenţilor este un indicator al implicării efective în acte de violenţă fizică după identificarea altor aspecte ale discriminării şi marginalizării şi a altor caracteristici ale vieţii tinerilor.

Aproximativ unul din cinci tineri a considerat că utilizarea violenţei ar fi scuzabilă dacă religia le-ar fi insultată. În medie, tinerii musulmani din toate cele trei state membre au avut o tendinţă mai mare de a răspunde astfel decât cei de alte religii. Totuşi, acest rezultat nu echivalează cu utilizarea efectivă de către tineri a unui comportament violent.

Combaterea marginalizării sociale şi a discriminării

Marginalizarea socială şi discriminarea trebuie combătute în mod prioritar în ceea ce priveşte impactul lor asupra situaţiilor în care tinerii consideră sau nu violenţa justificabilă.

Agenţia pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (FRA) a publicat raportul *Experience of Discrimination, Social Marginalisation and Violence: A comparative study of Muslim and non-Muslim Youth in three EU Member States (Experienţe legate de discriminare, marginalizare socială şi violenţă: studiu comparativ al tinerilor musulmani şi de alte religii din trei state membre ale UE)* în octombrie 2010.
Studiul a urmărit explorarea posibilelor legături dintre experienţele tinerilor cu privire la discriminare şi marginalizare socială, inclusiv experienţele referitoare la rasism, şi atitudinile lor faţă de şi adoptarea efectivă a unor comportamente violente.
Acest raport prezintă rezultatele unui studiu desfăşurat de FRA în perioada 2008-2009 în Franţa, Spania şi Regatul Unit. În sondaj au fost incluşi 1000 de copii (tineri) cu vârste cuprinse între 12 şi 18 ani din fiecare dintre cele trei state membre – în total, 3000 de tineri au luat parte la acest studiu. Studiul s-a axat pe trei state membre care au cunoscut atacuri teroriste asociate cu islamism radical sau cu tulburări urbane care implicau tineri imigranţi de origine predominant musulmană.
Consultaţi www.fra.europa.eu

Agenţia pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (FRA)
Schwarzenbergplatz 11, 1040 Viena, Austria T. +43 1 580 30 60, F. +43 1 580 30 699, E-mail information@fra.europa.eu Web www.fra.europa.eu